

اگر احساس خواب به شما دست داد در مکان امنی مانند پارکینگ‌های جاده‌ای، خودرو را متوقف کنید و از توقف در شانه بزرگراه خودداری کنید.

محرم از نگاه رهبر معظم انقلاب

درس حسین بن علی علیه‌السلام به امت اسلامی این است که برای حق، برای عدل، برای اقامه عدل و برای مقابله با ظلم همیشه آماده بود و باید موجودی خود را به میدان آورد؛ در آن سطح و در آن مقیاس، کار من و شما نیست؛ اما در سطوحی که با وضع ما، با خلیقات ما با عادات ما متناسب باشد چرا؛ باید یاد بگیریم.

۱۳۹۲/۰۲/۲۲

شهروند | متولدسال ۱۳۲۵ در شهر اردبیل است. هشت‌ساله بود که به همراه پدر در مسجد پیروزگر اردبیل حاضر شد و به مدت ۵ سال سرخط گرفت. «در باره «حاج محمدباقر تمدنی اردبیلی» حرف می‌زنم، پیرغلام ۷۳ ساله، مداح برجسته‌ای که در سال ۱۳۲۵ در محله محمدیه اردبیل متولد شد، پدرش استاد میرزا محمد تمدنی از نوحه‌خوانان مشهور شهر اردبیل و از بنیان هیأت عباسی در شهر اردبیل بود. آن چه در ادامه می‌آید گفت‌وگوی «شهروند» با این پیرغلام ۷۳ ساله است.

• از چه سنی مداحی را شروع کرده‌اید؟

هشت‌سالگی در شهر اردبیل ماه محرم که شروع می‌شود مساجد از مداحان سرخط می‌گیرند به قول شما قاراداد. من هم هشت‌سال داشتم که به همراه پدر در مسجد پیروزگر اردبیل حاضر شدم و به مدت ۵ سال سرخط گرفتم.

• چه سالی بود؟

حول و حوش سال ۳۳.

• پس از مسجد پیروزگر کجا مشغول شدید؟

بعد از محله‌های پیروزگر، در محله خودمان محمدیه چندسالی مداحی کردم. پنج‌سال برای محله گازران نوحه گفتم و چند سال هم در اوچدکان مداحی کردم. سال ۶۴ نیز به تهران آمدم و در حسینیه‌های اردبیلی‌های مقیم تهران نوحه خواندم. به باکو و مسکو و چند شهر دیگر نیز دعوت شدیم و مداحی امام شهید خواندیم.

• مشوق شما در مداحی چه کسی بود؟

پدرم مداح بود؛ از مداحان بنام. مرحوم پدرم نامش محمد بود، اما آن دوران به هر که سواد داشت می‌گفتند «میرزا». پدرم هم چون سواد داشت، به او می‌گفتند میرزامحمد. در مداحی هم شاگردان بسیاری داشت. مرحوم مؤذن زاده یکی از شاگردان پدرم بود. بارها مرحوم مؤذن زاده به این موضوع اشاره داشتند. من هم چون به مداحی علاقه‌مند بودم در نزد پدرم مشق کردم.

• در نوحه خوانی صدای چه کسی را دوست دارید؟

من از ابتدا با صدای پدرم بزرگ شدم. بعد از فوت پدرم، به صدای مرحوم عبدالرحیم جعفری خیلی علاقه داشتم. خیلی سوزناک می‌خواند.

• رابطه تان با مرحوم مؤذن زاده چگونه بود؟

فکر نمی‌کنم دو مداح به این میزان رفاقت‌شان نزدیک باشد که من با مرحوم مؤذن زاده بودم. فخرالذکر بن نظیری نداد و قطعاً مؤذن زاده دیگری نخواهیم داشت.

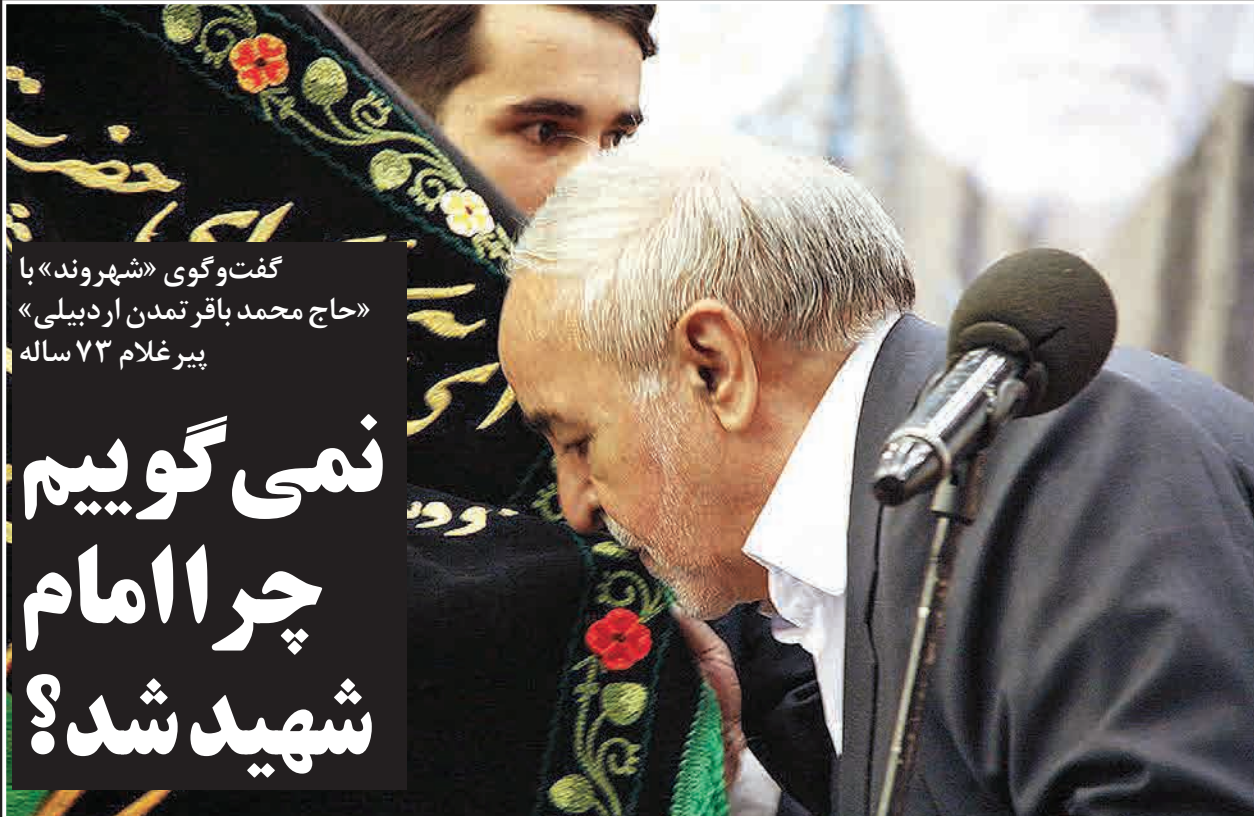
• جوانی شما مصادف با دوران پهلوی بود، نوحه بر خورد حکومت با شما چگونه بود؟

چند روز مانده به ماه محرم از تمام مداحان دستخط

می‌گرفتند که مبادا سیاسی بخوانند. حتی من در مجلس ابیاتی ترکی علیه یزید خواندم به این مضمون: حاشا به ملتی که به مقصد مقصود برسد، اما به عوض چوپان گوسفندان را به گرگ بسپارد. بعد از این مداحی‌ها را خواستند که چه‌ها و چه‌ها. من هم توضیح دادم که این شعر در مورد یزید است و به آن فرد مواخذه‌گر گفتم: چرا من مواخذه می‌کنی؟ اگر تصور می‌کنی منظور شما هستی، باید خود را شتمات کنید. حالا بماند که چه‌ها آمد و چه‌ها نیامد بر سر ما. سال‌های ۵۵ و ۵۶ هم سال‌های اشعار انقلابی بود.

• شیوه‌گذاری از آن سال‌ها تا به امروز چه تفاوت‌هایی داشت؟

امروز کمتر اثری تولید می‌شود که ماندگار شود. یعنی پشتوانه معرفتی، کارشناسی و تحقیقی ندارد. متناسفانه بیشتر به دنبال شعار دادن هستیم تا شناخت. می‌گوییم «امام شهید»، «عباس‌علمدار» اما نمی‌گوییم چرا امام شهید شد؟ عباس که بود؟ و چه کرد؟ در موضوع اشعار هم «دوبیت‌خوانی» به یک رسم فراموش شده تبدیل

گفت‌وگوی «شهروند» با «حاج محمد باقر تمدن اردبیلی» پیر غلام ۷۳ ساله

نمی‌گوییم چرا امام شهید شد؟

شهر در ماه محرم حال و هوای عجیبی دارد. من تنها به یک مورد اشاره کنم، آن هم نذر حلوا است که در شهر اردبیل آن سال‌ها در شب تاسوعا، عاشورا و شب سوم شهادت امام در میان عزاداران توزیع می‌شد. چهره‌های ورزشی، هنری و سیاسی همه در ماه محرم در شهر اردبیل به سوگ می‌نشینند. من از آن سال‌های اول مداحی یاد دارم که هر سال چند تیمسار از ارتش و بعدها سپاه در هیأت حضور داشتند و سینه می‌زدند. در میان ورزشکاران هم علی‌دایی و حسین رضازاده به‌عنوان نمادهای ورزشی شهر اردبیل همیشه در هیأت حضور داشتند.

• به اسم علی‌دایی و حسین رضازاده اشاره داشتید، در گذشته دورتر چه چهره‌هایی را یاد دارید که در هیأت حضور داشته‌باشند؟

یکی از چهره‌های آن‌ری‌زبان مرحوم شهریار است. اگر چه تبریزی بود و بیشتر غزل‌هایش عاشقانه، اما در سال‌های پایانی عمر بیشتر روی آورده بود به اشعار مذهبی و پرنامه‌های مذهبی: «شیعیان دیگر هوای نینوا

من در مجلس ابیاتی ترکی علیه یزید خواندم به این مضمون: حاشا به ملتی که به مقصد مقصود برسد، اما به عوض چوپان گوسفندان را به گرگ بسپارد؛ بعد از این مداحی‌ها را خواستند که چه‌ها و چه

شده، کمتر مداحی دو بیتی می‌خوانند و این شیوه رو به زوال است. اشعار باید به مردم این آگاهی را بدهد که چرا حسین، حسین شد و چرا عباس، عباس. در برخی هیأت‌ها، ترانه‌های ترکیه‌ای آنچنانی خوانده می‌شود.

مداحان امروز به جای این که از شیوه و تجربه مداحی مثل مؤذن زاده تقلید کنند، رفتار و حرکت ایشان را تقلید محض می‌کنند.

• مردم شهر اردبیل چه رسم‌هایی در ماه محرم داشتند؟

مداحانی که صداهایشان با استقبال مخاطبان بیشتری روبه‌رو شده است

چهره‌ترین مداحان ایران

بسیاری از جوانان ایرانی تحت تأثیر سید جواد ذاکر جذب هیأت‌های مذهبی شدند و سبک جدید مداحی او باعث جذب جوانان به هیأت شد.

سیدمجیدبنی فاطمه

مجیدبنی فاطمه متولد بهمن‌ماه ۱۳۵۶ در تهران است. مداح اهل بیت بوده و علاقه زیادی به مداحی و روضه خواندن در مجلس عزاداری‌های حسینی دارد. نخستین مراسمی که در آن شروع به خواندن و مرثیه‌خوانی کرد در میلاد امام زمان (عج) بود که با سعید حدادیان این کار را به صورت دوصدایی و دونفره اجرا کردند. سیدمجید در میان هنرمندان طرفداران بسیاری دارد.

عبدالرضا هلالی

عبدالرضا هلالی (متولد ۱۳۶۰) مداح ایرانی است. او در هیأت‌الرضا محفل بسیجیان و رهروان شهدا در مسجد و حسینیه امام موسی بن جعفر (ع) میدان خراسان تهران به مداحی می‌پردازد. سبک نوحه‌خوانی هلالی بیشتر مورد توجه جوانان قرار دارد. هلالی متولد خرمشهر و بزرگ‌شده تهران است. متأهل است و دو فرزند دارد. دارای دیپلم نقشه‌کشی ساختمان و دانشجوی انصرافی حقوق

یک خاطره از زبان «محمدباقر تمدن»
والا «تمدن» ۳۵ تومان نمی‌ارزه!

رفته بودم تبریز برای کار. من آن دوران کارمند اداره برق بودم و به همین دلیل هم کروات می‌زدم. آن روز در کنار خیابان یک فرد نواری می‌فروخت که دیدم نوارهای مداحی من را هم می‌فروشد؟ به ترکی پرسیدم، نوارها نجدی؟ او هم با همان زبان پاسخ داد: «سی‌وپنج تومان». من یک نگاه کردم به صورت نوار فروش و گفتم: «والا «تمدن» ۳۵ تومان نمی‌ارزه! تمدن بیارزد ۱۰ تومان». فروشنده نه گذاشت نه برداشت یک فحش درشت نثار ما کرد که‌ها تمدن ۱۰ تومان هم نمی‌ارزد. ما دیدیم اوضاع خراب شد، گفتیم عزیز من خودم تمدن هستم. فروشنده یک نگاه به کروات من کرد و گفت معلومه! خلاصه کار که بالا کشید برادر فروشنده آمد و ما را شناخت و گفت حقیقتاً شما حاج‌تمدن هستید؟ من هم گفتم نه برادرشم. او هم یک نگاه به دندان طلای من کرد و گفت، پس شما هم مثل برادر دندان طلا دارید.

دارد حسین». اما در مورد ورزشکاران باید بگویم، ما فوتبال را اعلی‌دایی می‌شناسیم.

• چه سالی ازدواج کردید؟

سال ۵۱ ازدواج کردم. سه تا پسر دارم و دو دختر. یکی از پسرهایم هم مداح است.

• شیرین‌ترین لحظه زندگی حاج‌تمدن؟

تقریباً ۶۴ سال مداحی کردم، اما پس از ۶۴ سال با حضرت زهر(س) خویشاوند شدم. دو دخترم با سادات ازدواج کردند که حاصل این ازدواج دو نوه سادات شد.

پیروزی انقلاب، در گروه سرود مسجد علی‌اکبر تهران شروع به خواندن کرد. نخستین نغمه‌هایش برای شهدا بود. تک‌خوان یک گروه نوجوان چهل نفره که نیمی از آنها بعداً شهید شدند. حاج‌مهدی در سال ۶۹ به سمت طلبگی درآمد. دوستان او می‌دانند که تقریباً خوب و حرفه‌ای می‌خواند. او معتقد است باید از تقلید شروع کرد تا صدام کم‌کم شکل بگیرد، پرآکنده گوش دادن به شکل‌گیری صدامتلمه می‌زند. باید مداح‌خوانی صادر تقلید رعایت شود.

سعید حدادیان

سعید حدادیان متولد ۱۳۴۴ بوده و اصالتی نائینی دارد. وی مداح و نوحه‌خوان ایرانی است. او در مهدیه بزرگ امام حسن (ع) تهران هیأت برگزار می‌کند. حدادیان از سال ۱۳۷۶ در استخدام دانشگاه تهران است. او تاسال ۷۹ مسئول قرآن‌وازان تاریخ مسئول دفتر ادبیات نمایندگی ولی فقیه این دانشگاه بوده است.

محمود کریمی

محمود کریمی از معروف‌ترین مداحان اهل بیت در تهران است. وی متولد ۱۳۴۷ در محله نظام‌آباد تهران بوده و از هفت سالگی وارد عرصه مداحی شد. صدای محمود کریمی به‌عنوان مداح برای نخستین بار در یک مسجد در شاهین شهر اصفهان شنیده شده است. کریمی به نوعی شاعر و مرثیه‌سرا نیز هست و اکثر اشعار مداحی‌هایش را خودش می‌گوید. کریمی از شاگردان منصور ارضی به‌شمار می‌آید.

سه گانه، خوزستانی‌ها

غلام کویتی پور:
عمه‌بابایم کجاست

غلامعلی کویتی پور (زاده اول اردیبهشت ۱۳۳۷ در خرمشهر) مداح و خواننده قطعات حماسی و مذهبی است. غلامعلی کویتی پور در سال ۱۳۳۷ در خرمشهر به دنیا آمد.

پدرش خرمشهری و مادرش اهل آبادان بود. از سال اول راهنمایی وارد رشته موسیقی شد و به خاطر صدای خوش از طرف دبیرستان به پیشاهنگی معرفی می‌شود. برادر بزرگتر او مشوق وی در موسیقی بوده است.

در سال ۱۳۵۶ به خوانندگی مذهبی روی آورد و در ایام محرم در مراسم عزاداری می‌خواند. در سال ۱۳۶۶ ازدواج کرد. کویتی پور از مداحان معروف در دفاع مقدس بود. از نوحه‌های معروف آن زمان می‌توان به «غریبانه»، «جنگ دل» و «دل پریشانم» اشاره کرد. نوحه «عمه‌بابایم کجاست» یکی از زیباترین کارهای اوست که در محبوبیت و معروفیت وی نقش بسزایی داشت. او خود را نه مداح بلکه حماسه‌خوان می‌داند.

صادق آهنگران:

ای لشکر صاحب‌زمان آماده‌باش

محمدصادق آهنگری که بانام صادق آهنگران معروف است (زاده ۱۳۳۶ هجری) یکی از مداحان سرشناس ایران است. وی در اهواز به دنیا آمد و همان‌جا بزرگ شد. ولی اصالتاً اهل دزفول است. او مداحی را از نوجوانی و با خواندن در هیأت‌ها آغاز کرد و در زمان انقلاب شعار گو بود و پس از انقلاب به فعالیت در کمیته انقلاب و سپاه پاسداران پرداخت. آهنگران در ۲۳ سالگی ازدواج کرده است و سه پسر و یک دختر دارد. وی در جبهه به خواندن دعا‌های بین‌نماز، دعای کمیل، خواندن در سینه‌زنی‌ها و خواندن در هنگام عملیات می‌پرداخت. نخستین نوحه‌ای که از وی به‌طور سراسری پخش شد، نوحه «ای شهیدان به خون غلطان خوزستان درود» سروده حبیب‌الله معلمی بود که در جماران و در حضور امام خمینی (ره) خوانده شد و در همان روز چند بار از تلویزیون پخش شد. از جمله دیگر کارهای مشهور بعدی وی می‌توان به «ای لشکر صاحب‌زمان آماده‌باش» و «بانوای کاروان» اشاره کرد. وی پس از جنگ در تهران در رشته زبان و ادبیات فارسی تا مقطع کارشناسی به تحصیل پرداخت.

حسین فخری:
چه دشوار است پیمودن به هجران تو منزل‌ها

حسین فخری (متولد ۱۳۲۸) مداح و حماسه‌خوان مشهور خرمشهری با اصالت بهبهانی است. حسین فخری، فرزند حاج حسن فخری از مداحان قدیمی خرمشهر و برادر محمود فخری است و هم‌اکنون در شهر اصفهان سکونت دارد. از نوحه‌های معروف وی می‌توان به «هفتادودو پروانه»، نوحه بوشهری «بنشین تا به تو گویم زینب»، ۱۳۷۰ با شعرای از سید جواد عین‌الملک از نوحه‌سرایان بوشهری محله کوتی، نوحه «چه دشوار است پیمودن به هجران تو منزل‌ها» با شعرای از حبیب‌الله معلمی، ۱۳۶۸ به مناسبت درگذشت امام خمینی (ره)، واحد «سکینه گفت با زینب»، شب عاشورای ۱۳۸۱ و واحد «دلبر» (جز دل کم نکند) در یامداد عاشورای ۱۳۸۹ اشاره کرد. اکثر نوحه‌هایی که در سال‌های گذشته توسط او اجرا شده است، توسط شاعران و نوحه‌سرایانی چون حبیب‌الله معلمی، دکتر غلامعلی رجایی (زائر) و حبیب‌الله چاپچیان (حسان) سروده شده‌اند. وی در سال‌های اخیر نوحه‌هایی از نوحه‌های قدیمی بوشهری از جمله قتل شاهنشاه، باز آهنگ عزاء شیعه زن بر سر، ای رمز شعور دل و... را بازخوانی کرده است.